

Wozzeck, debutul unei capodopere

(Grigore Constantinescu – 14 septembrie 2015)

Într-o posibilă logică a alcătuirii succesiunii programelor actualei ediții a Festivalului, este credibilă plasarea operei „Wozzeck” de Alban Berg după concertul spectacol cu „Elektra” de Richard Strauss, prezentat cu o seară înainte. De la premiera acestei lucrări expresioniste straussiene (1909) la cea prezentată publicului la Berlin de Alban Berg (1925) s-a derulat un deceniu și jumătate, perioadă de maturizare teoretică și estetică a curentului expresionist. Pentru publicul bucureștean, un asemenea răstimp este important, referitor la aceste două lucrări încă nevizionate în stagiunile teatrelor noastre lirice.

Ce am urmărit în concertul de luni seara, la Sala Mare a Palatului, adaugă alte componente. Cel puțin dacă ne referim la faptul că dirijorul Leo Hussain conduce prima oară lucrarea lui Berg cu orchestra și corul Filarmonicii „George Enescu”, fără ca ansamblul bucureștean să o mai fi cântat vreodată, lucrând cu o distribuție de interpreți români și străini care nu a fost alcătuită și preluată integral de la un alt teatru. Față de „Elektra”, aici s-a pornit de la un altfel de proiect, în așteptarea întregului rezultat pregătit de experiențe prealabile. Publicul a reacționat cu prudență, lăsând curiozitatea să lucreze la nivelul ascultătorilor, cu destule locuri neocupate în sală și abandonuri în timpul desfășurării spectacolului. Cei care au decis să beneficieze de întregul acestei realizări au avut de câștigat. Interpretul titular, baritonul Mikhael Volle, crează un personaj impresionant, unitar, sobru și expresiv, victimă a complexului de condiții în care trăiește. Replica Evelynei Herlitzius, Maria, uimește prin rezonanță la personaj și partitură, o voce de soprană spintă care unește performanța scenică și integrarea în dramă. Cuplul Arnold Bezuyen – Martin Winkler se implică în viziunea personajelor lui Berg, așa cum o face, în formula voce-actor remarcabilul Marius Vlad Budoiu, alăturându-se în fapt celor deja citați. Cosmin Ifrim, Maria Jinga, Valentin Vasiliu, Șerban Vasile completează potrivit realizarea întregului spectacol cu glasuri românești. Probabil că nu am greșit situând Filarmonica bucureșteană în seria „Marilor orchestre ale lumii” ca și participarea calitativă a corului condus Iosif Ion Prunner și prezența glasurilor din Corul de Copii Radio.

Rezultatul întregului se datorează unui șef de orchestră ce îmbină studiul, cunoașterea și forța dirijorală a temperamentului într-o viziune personală energică și expresivă, capabilă a cuceri muzicienii cu care colaborează și publicul meloman. Nu putem privi cu placidă liniște acest debut românesc al capodoperei „Wozzeck”. Mai degrabă, să sperăm că, în timpul ce urmează, Alban Berg va fi asimilat de viața muzicală românească, recuperând indiferența și uitarea unui secol de absență. Ni s-a demonstrat că, în secolul XXI, expresionismul a devenit o valoare existențială și estetică aparținătoare istoriei culturii contemporane.